

ROŚLINY LECZNICZE W LECZENIU OTYŁOŚCI – RYZYKO INTERAKCJI

PRZEMYSŁAW Ł. MIKOŁAJCZAK^{1,2}

¹Katedra i Zakład Farmakologii, Akademia Medyczna im. K. Marcinkowskiego, Poznań

²Instytut Roślin i Przetworów Zielarskich, Poznań

Pod pojęciem otyłości rozumie się chorobę ogólnoustrojową, w której występuje nadmiar tkanki tłuszczowej ponad przyjętą normę, wskutek zaburzeń homeostazy przemiany energetycznej. Otyłość nie jest odrębną jednostką chorobową, ale symptomem zaburzonej równowagi energetycznej, powstałej na różnym podłożu. W powstawaniu otyłości bowiem mają znaczenie zarówno czynniki genetyczne jak i hormonalne, psychiczne czy środowiskowe. Występowanie otyłości najczęściej kojarzone z ze zwiększonym ryzykiem występowania cukrzycy typu 2, nadciśnienia, choroby niedokrwiennej serca czy niektórych nowotworów. Na podstawie pomiaru liczby i wielkości komórek tłuszczowych wyodrębniono otyłość hipertroficzną, którą można zmniejszać poprzez zwiększony wysiłek fizyczny czy zwalczanie hiperinsulinizmu, co przeważnie wiąże się z cofnięciem zmian metabolicznych i hormonalnych oraz otyłość hiperplastyczną, która charakteryzuje się dużą opornością na wszelkie metody odchudzania. Obecnie stosowane są dwie główne strategie farmakoterapii otyłości: pierwsza - stosowanie środków działających poprzez mechanizmy OUN (np. sibutramina), druga - stosowanie leków mających obwodowy mechanizm działania (np. orlistat, akarboza, chitosan). Należy podkreślić, że aczkolwiek nie ma bezpośrednich danych, jednakże należy liczyć się z możliwością występowania interakcji sibutraminy z lekami roślinnym działającymi ośrodkowo (np. *Hypericum perforatum* L., *Humulus lupulus* L., *Passiflora incarnata* L., *Valeriana officinalis* L., *Ginkgo biloba* L., *Panax ginseng* C.A. Meyer, *Rhodiola rosea* L.). Z kolei leki działające obwodowo mogą wchodzić w interakcje np. z lekami przeczyszczającymi pochodzenia roślinnego (*C. Frangulae*, *Rhizoma Rei*). Interesujące są próby stosowania preparatów jako środków wspomagających w obniżaniu masy ciała wywodzących się z takich roślin jak *Ephedra sinica* Stapf, *Garcinia cambogia* Desr, *Paullinia cupana* H.B.K, *Cyamopsis tetragonolobus* L., *Plantago psyllium* L., *Ilex paraguariensis* Saint Hilaire, *Pausinystalia yohimbe* czy *Citrus aurantium* L. (Pittler i wsp. 2005, Haaz i wsp. 2006). Trzeba jednak wspomnieć, że mimo, iż dla niektórych z nich mechanizm działania jest w miarę dobrze poznany, to jak dotychczas

nie ma zbyt wielu danych bezpośrednich pochodzących z badań klinicznych związanych z występowaniem interakcji. Wydaje się jednak, że ze względu na naturę ich działania interakcje te w większości mogą dotyczyć leków stosowanych w leczeniu schorzeń układu sercowo-naczyniowego czy układu nerwowego.